

Zakoni: odgovornost prijevoznika u slučaju krađe robe. Što se događa nakon krađe robe koja se prevozi? Većina prijevoznika smatra da se radi o tzv. pravnom institutu 'više sile', događaju koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, pa će se tako osloboditi odgovornosti za štetu nastalu pošiljatelju. No, nije baš tako

Malo ćemo se pozabaviti pojmom i pitanjem odgovornosti prijevoznika robe. Sukladno odredbi članka 661. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima (u daljnjem tekstu ZOO), ugovorom o prijevozu obvezuje se prijevoznik prevesti na određeno mjesto neku osobu ili stvar, a putnik se, odnosno pošiljatelj, obvezuje da mu za to plati određenu naknadu. Prijevoznikom se smatra, sukladno istome članku stavku 2., osoba koja se bavi prijevozom kao svojim redovitim poslovanjem te svaka druga osoba koja se ugovorom obveže obaviti prijevoz uz naknadu.

Vezano za odgovornost prijevoznika u pogledu robe koju prevozi, ZOO dalje kaže da prijevoznik odgovara za potpun ili djelomičan gubitak i oštećenje pošiljke od trenutka preuzimanja do njezine predaje, osim ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje - kao što su na primjer slučajevi više sile, nedostaci u samoj robi koja se prevozi, krivnja treće osobe i slično. Ništave su odredbe ugovora o prijevozu, općih uvjeta prijevoza, tarifa ili bilo kojeg drugog općeg akta kojima se ta odgovornost smanjuje. Ali, pravovaljana je odredba kojom se unaprijed određuje najviši iznos naknade, pod uvjetom da nije u očitom nerazmjeru sa štetom, s tim da to ograničenje iznosa naknade ne vrijedi ako je štetu prijevoznik uzrokovao namjerno ili krajnjom nepažnjom. Ako drugačije nije ugovoreno, visina naknade određuje se prema tržišnoj cijeni pošiljke u vrijeme i mjestu predaje za prijevoz.

U slučaju gubitka ili oštećenja pošiljke u kojoj su bile dragocjenosti, vrijednosni papiri ili druge skupocjene stvari, prijevoznik je dužan naknaditi tako nastalu štetu samo ako je pri predaji stvari na prijevoz obaviješten o prirodi tih stvari i njihovoj vrijednosti, ili ako je štetu uzrokovao namjerno ili krajnjom nepažnjom. Napominjemo da je, sukladno odredbi članka 685. ZOO-a, kod potpunog gubitka pošiljke prijevoznik, osim naknade štete, dužan pošiljatelju vratiti i naknadu za prijevoz ako je plaćena. Prijevoznik koji povjeri nekom drugom prijevozniku

potpuno ili djelomično izvršenje prijevoza pošiljke što ju je primio na prijevoz, ostaje i nadalje odgovoran za njezin prijevoz od primitka do predaje, pa je solidarno odgovoran za pošiljku zajedno s tim prijevoznikom koji faktično prevozi robu.

Solidarno znači da oštećena strana može zahtijevati naknadu za cijeli iznos nastale mu štete od bilo kojeg prijevoznika, za razliku od slučaja kad u obavljanju prijevoza iste pošiljke sudjeluje jedan za drugim nekoliko prijevoznika, što ih je odredio pošiljatelj, u kojemu pak svaki od njih odgovara samo za svoj dio prijevoza.

Vratimo se sada na problematiku odgovornosti prijevoznika za robu u slučaju krađe vozila i robe, ili pak samo robe dok je ona u procesu prijevoza. Sudska je praksa zauzela jedinstven stav da prijevoznik sukladno spomenutim odredbama ZOO-a odgovara za gubitak i oštećenje pošiljke, odnosno robe, koji bi se dogodili od trenutka preuzimanja do njezine predaje, osim ako su uzrokovani radnjom ovlaštene osobe, svojstvima pošiljke ili stranim uzrocima koji se nisu mogli predvidjeti ni izbjeći ili otkloniti.

Rizik od krađe vozila i robe u nje-mu prijevoznik, po stavu sudske prakse i restriktivnom tumačenju ZOO-a, mora predvidjeti, a vozilo i prijevoz - imajući na umu djelatnost kojom se bavi - osigurati kod bilo koje osigurateljne kuće. S obzirom na navedeno, preporučuje se svim prijevoznici-ma da osiguraju svoj prijevoz, jer bi se lako moglo dogoditi da nakon jedne krađe robe koju prevozi prijevoznik mora otvoriti stečaj i daljnjih desetak godina vući se po sudovima kao odgovorna osoba poduzetnika koja nije osiguravala svoje prijevoze.

Potencijalnim korisnicima prijevoza roba preporučuje se koristiti usluge samo onih prijevoznika koji mogu predočiti policu osiguranja prijevoza, kako se ne bi dogodilo da se od svoje robe oproste zbog krađe ili od novca za robu zbog njezine neisporuke, odnosno da ne mogu naplatiti naknadu nastale štete zbog nedovoljne solventnosti tvrtke koja je obavljala uslugu prijevoza robe, a to sve zato što su željeli uštedjeti na prijevozu robe i uzeli prijevoznika koji ne osigurava svoje prijevoze. ■

Vanja Vargec

**POTENCIJALNIM KORISNICIMA PRIJEVOZA ROBA
PREPORUČUJE SE KORISTITI USLUGE SAMO ONIH
PRIJEVOZNIKA KOJI IM MOGU PREDOČITI POLICU
OSIGURANJA PRIJEVOZA. U SUPROTNOM RISKIRAJU**

